

Besluit toekenningen pilots pro-vmbo & inzet en pilots HB

Inhoudsopgave

Besluit toekenningen pilots pro-vmbo & inzet en pilots HB	1
Reactie van de adviesraad op de pilotaanvragen pro-vmbo schooljaar 2022-2023	4
1. Restorative practice – Simon van Hasselt.....	4
2. Pro-vmbo klas (verlenging) – Gomarus pro.....	5
3. Positief leergedrag in KOV – Werkman vmbo	5
Advies kartrekkersgroep inzake activiteiten/pilots hoogbegaafdheid (HB) schooljaar 2022-2023	6
1. Harens lyceum.....	6
2. Parcival College (verlenging)	7
3. Praedinius gymnasium (verlenging).....	7
4. Montessori lyceum (verlenging)	8
5. OPDC Stad (nieuwe aanvraag).....	9
6. Maartenscollege (nieuwe aanvraag)	10

Besluit toekenningen pilots pro-vmbo & inzet en pilots HB

Aan: aanvragers van de pilots pro/vmbo & inzet HB voor het schooljaar 2022-2023
Van: Jan Houwing - directeur-bestuurder Samenwerkingsverband VO Groningen Stad
Datum: 26-04-2022
Status: besluit toekenningen pilots pro/vmbo en inzet HB voor het schooljaar 2022-2023
Bijlage: advies HB kartrekkers en adviesraad pro/vmbo pilots

Besluit HB inzet & pro/vmbo pilots

In dit memo het bestuurlijke besluit voor de toekenning van de pilots HB, inzet HB en de pilots pro/vmbo voor het schooljaar 2022-2023.

Allereerst gaat mijn dank en waardering uit naar de HB kartrekkers en de adviesraad pro/vmbo pilots voor de deskundige en gedegen adviezen. Het is een tijdrovende klus geweest om tot deze weloverwogen adviezen te komen. Het gezamenlijk er naar kijken wordt wel als waardevol gezien.

Mijn besluiten

- Ik neem alle adviezen over m.b.t.
 - de pilots pro/vmbo, zoals in de bijlage (onder dit besluitmemo) door de ‘adviesraad pro/vmbo pilots’ geformuleerd;
 - de pilots HB, zoals in de bijlage door de ‘HB kartrekkers’ geformuleerd.
- De inzet HB kartrekkers en inzet aandachtsfunctionarissen wordt gecontinueerd (de indexeringen 2022 en 2023 worden toegepast over de bedragen die in 2021-2022 waren toegekend).

De adviezen zijn allemaal voorzien van aandachtspunten, een aantal in vragende zin en andere opmerkend van aard. Ik zie graag voor de zomervakantie een reactie tegemoet van de scholen bij deze aandachtspunten.

Voor HB zijn nog niet alle beschikbare middelen (€190.000) ingezet. Er is nog ruimte voor €20.000 aan inzet. De ruimte voor de middelen pilots pro/vmbo (€60.000) is beperkt overschreden.

Dit jaar hebben ook twee vso scholen zich gemeld voor de pilot aanvragen. Hier is de complicerende factor dat alle vso scholen leerlingen hebben uit meerdere samenwerkingsverbanden. Het aantal leerlingen van ons samenwerkingsverband is bovendien op elke vso school lager dan 50% van het totaal aantal leerlingen op die scholen. De andere samenwerkingsverbanden kennen deze vorm van het verstrekken van middelen niet. Ik heb daarom besloten de pilot aanvragen van de vso scholen af te wijzen en heb ze niet mee laten beoordelen door de gremia die ik om advies heb gevraagd. De vso scholen heb ik daarover apart bericht. In volgende jaren zal ik vooraf duidelijk de scholen informeren over wie wel en niet en voor welk deel van de beschikbare pilotmiddelen in aanmerking komen. Ontwikkelingen op het vso die niet vanuit de reguliere middelen kunnen worden gedekt zullen bij meerdere samenwerkingsverbanden tegelijk moeten worden aangevraagd. De samenwerkingsverbanden zullen er vervolgens gezamenlijk over moeten besluiten.

Tor slot wil ik opmerken dat het schooljaar 2022-2023 het laatste schooljaar is waar m.b.v. van de landelijke subsidie HB de inzet voor HB (pilots, kartrekkers, aandachtsfunctionarissen, scholing) kan worden gefinancierd. We zullen ons mede t.b.v. het ondersteuningsplan 2023-2027 beraden of - en zo ja hoe - de inzet kan worden gecontinueerd.

Jan Houwing
Directeur-bestuurder Samenwerkingsverband VO Groningen Stad

BIJLAGE

Advies van de adviesraad pilots pro-vmbo & kartrekkersgroep inzake aanvragen HB schooljaar 2022-2023

Aan: directeur-bestuurder SWV VO Groningen Stad
Van: adviesraad pilots pro-vmbo & vertegenwoordiging kartrekkers HB
Datum: 25 april 2022

Inleiding

In april 2022 hebben twee gremia zich gebogen over de ingediende pilots/aanvragen. Een vertegenwoordiging van de kartrekkersgroep 'hoogbegaafdheid' (HB) heeft een advies opgesteld over de ingediende aanvragen/pilots HB. De vertegenwoordigers vanuit deze kartrekkersgroep zijn: Inez Töben, Nel Bakker en Hanny Zijlstra (de andere kartrekkers in deze groep zijn verbonden aan scholen die een aanvraag hebben gedaan). Daarnaast is een adviesraad samengesteld om de pilots pro-vmbo voor schooljaar 2022-2023 te toetsen. Deze adviesraad bestaat uit: Barbara Kroeze (teamleider expertisecentrum CSG), Jelle Koopman (medewerker onderwijs en kwaliteit Gomarus College & lid ondersteuningsplanraad), Saskia Stellingsma (medewerker Expertise- & Consultatieteam SWV) en Erik de Graaf (adjunct-directeur SWV). De adviezen van beide typen aanvragen (HB en regulier pro-vmbo) zijn gebundeld in dit advies aan de directeur-bestuurder van SWV VO Groningen Stad.

Vooraf

Er zijn in totaal negen pilotaanvragen ingediend: drie voor pro-vmbo onderwijs en zes rond hoogbegaafdheid. Voor de reguliere pilots pro-vmbo is €60.000 euro beschikbaar. Voor de havo/vwo-scholen was het mogelijk om, naast de middelen voor kleinschalige onderwijsvormen (KOV) en maatwerk, vanuit de HB subsidie ook een aanvraag te doen.

In totaal is voor HB €190.000 beschikbaar (50% landelijke subsidie, 50% swv), waarvan €66.500 gereserveerd is voor professionalisering HB, de facilitering van de kartrekkersgroep HB en de facilitering van de aandachtsfunctionarissen HB op de scholen. Gezamenlijk bedraagt het budget in totaal €250.000.

Overzicht ingediende pilots en middelen

Het betreft dit schooljaar pilots van de volgende vmbo-pro scholen:

1. Restorative practice - Simon van Hasselt (€32.327)
2. Pro-vmbo klas (verlenging) - Gomarus pro (€16.000)
3. Positief leergedrag in kleinschalige onderwijsvorm - Werkman vmbo (€64.000)

De totale aanvraag vanuit vmbo-pro betreft €112.327, bijna het dubbele van wat beschikbaar is. De adviesraad heeft gezien het beschikbare budget van €60.000 keuzes moeten maken.

Vanuit de adviesraad nog een meer algemene tip voor komende schooljaren: bekijk of het mogelijk is (in tijd/menskracht) om de aanvragende scholen vooraf een korte presentatie te laten houden over de pilot, waarna verdiepende vragen kunnen worden gesteld.

En voor hoogbegaafdheid (HB) zijn door de volgende scholen aanvragen/pilots ingediend:

1. Harens lyceum
2. Parcival College
3. Praedinius gymnasium
4. Montessori lyceum
5. OPDC Stad
6. Maartenscollege

Overzicht inzet HB aanvragen & pilots en facilitering kartrekkers en AFHB

o coördinerend kartrekker: 160 uren	=	€ 8.000
o vier kartrekkers vanuit scholen/OPDC * 80 uren	=	€ 18.000
o inzet ECT op HB (80 uren)	=	€ 9.000
o aandachtsfunctionarissen H/V = 15 * 40 uren	=	€ 29.000
o scholing AFHB's/ kartrekkers	=	€ 2.500
SUBTOTAAL	=	€ 66.500
o totaal pilotaanvragen HB van zes scholen	=	€103.465 ¹

TOTAAL = €169.965

¹ Hierbij is rekening gehouden met een gehonoreerde aanvraag na evaluatie op MLG.

Reactie van de adviesraad op de pilotaanvragen pro-vmbo schooljaar 2022-2023

Aspecten die de raad heeft laten meewegen in de toetsing van de aanvragen zijn o.a.:

- valt de aanvraag (deels) onder de basisondersteuning;
- het innovatieve karakter van de aanvraag;
- de opbrengsten versus kosten (o.a. hoeveel leerlingen worden bediend?);
- de relevantie voor het swv (relatie visie en ambitie ondersteuningsplan);
- de verhouding tussen de aangevraagde bedragen i.r.t. het totaal beschikbare budget;
- de verdeling over de schoolbesturen (per schooljaar, maar ook over de jaren heen).

1. Restorative practice – Simon van Hasselt

Restorative practice is een aanpak om binnen de gehele school relaties te herstellen ('herstelaanpak'). In de basis gaat het om relaties onderhouden en verbeteren. Als onderdeel van het pedagogisch klimaat ziet de school dit als een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. SvH heeft reeds diverse online scholingsmomenten 'restorative practice' met Andy Lloyd (uit Leeds) gehad en wil dit nu verder uitbouwen. In Leeds heeft deze manier van werken al veel opgeleverd. Zo vallen kinderen en jongeren minder snel uit en krijgen ook minder te maken met de hulpverlening. 'Restorative practice' werkt in die zin preventief.

Belangrijkste doel is het verbeteren van het schoolklimaat en daarmee de schoolprestaties. Dit door structureel te werken aan de relatie tussen alle leden van de schoolgemeenschap en haar samenwerkingspartners (WIJ, Leerplicht, schoolarts, hulpverlening) met behulp van 'restorative practice'. Als indirect doel wordt ook het verlagen van het aantal thuiszitters genoemd.

Doelgroep van de pilot: alle leerlingen (140) en alle medewerkers van de school (29).

Als SWV VO Groningen Stad hebben we in een eerder stadium een studiereis naar Manchester en Leeds georganiseerd. Daar zijn we in aanraking gekomen met 'restorative practice' en met het concept van Child Friendly Cities (in dit geval Child Friendly Leeds). We hebben destijds daar Andy Lloyd als inspirator ontmoet en hem later in het kader van het eerste Thuiszitterspact ook naar Groningen gehaald voor een lezing in Het Kasteel. We dragen het concept van CFC en 'restorative practice' vanuit het samenwerkingsverband een warm hart toe. In totaal is € 32.327 aangevraagd.

Advies:

Het advies is om deze aanvraag deels toe te kennen en vast te stellen op €18.850. De reden is dat verschillende posten die vanuit de aanvraag opgevoerd worden niet per se gericht zijn op directe ondersteuning van leerlingen (bijv. de kosten voor het naar Nederland halen van Andy Lloyd, de kosten voor het ontwikkelen/drukken van schoolposters en een bijdrage aan de kosten van het herinrichten van het schoolplein (totaal: €10.000 + €1.000 + €2.477 = €13.477). Daarnaast valt 'schoolklimaat' in principe onder de basisondersteuning, waarbij geldt dat co-financiering vanuit de school zelf nodig is. Hoe dit exact verdeeld is, wordt uit de aanvraag niet geheel helder. Wel duidelijk is dat de school zelf ook investeert en dat de afgelopen jaren ook reeds gedaan heeft.

Een bijdrage aan de inzet van het personeel op dit thema vinden we zeker gerechtvaardigd. Zoals gezegd is €32.327 aangevraagd, waar we de €13.477 (de hierboven genoemde kosten) op in mindering brengen. De kosten zijn verdeeld over twee schooljaren (ook nog in schooljaar 2022-2023). Uit de aanvraag blijkt dat de school hier echt ambitie toont, intrinsiek gemotiveerd is en ook zelf investeert in de aanpak.

Aandachtspunten:

- we hebben wel de indruk vanuit de aanvraag, maar is er voldoende draagvlak binnen het team voor de gekozen werkwijze? Dit vergroot de kans op een succesvol scholingstraject enorm.
- de inhoud van het traject is interessant, vernieuwend en passend bij deze tijd en de ontwikkelingen die spelen. Wat dat betreft is het interessant om te kijken of niet meer scholen hierin zouden willen participeren. Dan kunnen bepaalde kosten gezamenlijk gedeeld worden. Of kan dat een vervolgstap vanuit de pilot zijn?
- Maak de totale kosten van het project meer inzichtelijk en laat zien op welke wijze de co-financiering gestalte krijgt.
- het grootste deel van de uren is voor de werkgroep. Wat is de taak van deze werkgroep? Welke opdracht krijgen ze mee?

2. Pro-vmbo klas (verlenging) – Gomarus pro

Door leerlingen de veilige route binnen het pro aan te bieden en op de pro-locatie te onderzoeken of ze het niveau en de werkdruk van het vmbo-basis (op termijn) aan kunnen, wil Gomarus graag een voorziening creëren waarin twijfelgevallen vmbo-pro op het pro les krijgen van een docent, die aan het vmbo verbonden is voor een aantal af te spreken avo-vakken. Het is minder ingrijpend voor leerlingen als het niet lukt, want dan blijven ze op de school en zelfs in de klas waar ze al hun contacten hebben. Doelgroep van de pilot zijn 1ste en evt. 2de jaars leerlingen op het pro. De verwachting is dat 6-8 leerlingen van dit aanbod kunnen profiteren.

Vorig jaar is deze pilot Schakeltraject vmbo/pro door Gomarus pro ingediend en toegekend. Door corona en langdurige ziekte van de vmbo docent is dit niet uitgevoerd zoals gepland. De vmbo leerstof is wel met leerlingen gedaan, maar de lessen zijn gegeven door de eigen pro-docenten als vervanging van de vmbo docent. Met deze aanvraag wordt een verlenging ingediend.

Advies:

Het advies is om deze aanvraag van 0,2 fte in schaal LB te honoreren en vast te stellen op €16.000. De aanvraag is op zich helder, al had het in de formulering hier en daar scherper gekund. Ook de onderbouwing bij punt 1 in de aanvraag heeft wel wat meer explicitering nodig. De aanvraag is passend bij de ambities van het samenwerkingsverband. Het biedt maatwerk en kansen voor jongeren. De aanvraag is niet per se sterk innovatief, een dergelijke klas is er ook op Heyerdahl College/Werkman vmbo.

Aandachtspunten:

- Zoek, voor zover al niet aan de orde, de samenwerking/verbinding met de andere pro-scholen.
- Leer van de specifieke ervaringen van de vmbo-pro groep op Heyerdahl College/Werkman vmbo, bijv. wederzijds in de vorm van een collegiale consultatie of visitatie.
- In hoeverre is zeker dat de vmbo docent komend schooljaar wel beschikbaar is voor de uitvoering van de pilot?

3. Positief leergedrag in KOV – Werkman vmbo

Binnen het Werkman vmbo is bekend dat een deel van de populatie onvoldoende vaardigheden heeft op het gebied van reactie-inhibitie, emotieregulatie, flexibiliteit en metacognitie. Deze leerlingen hebben, in de lessituatie, veel correctie op gedrag nodig. De interventie van de docent kan hierbij ontoereikend zijn om het gedrag positief te beïnvloeden. De hulpvraag vanuit deze leerlingen kan niet altijd in de reguliere lessituatie of vanuit het arrangement begeleid leren beantwoord worden. De ervaring is dat deze leerlingen overprikkeld raken in een reguliere grootschalige schoolomgeving. Hier is een specifiek aanbod voor nodig, te realiseren in de kleinschalige onderwijsvoorziening.

Doel van de pilot is het aanleren en verbeteren van executieve vaardigheden in een kleine setting waardoor de leerling positief leergedrag laat zien. De doelgroep bestaat uit leerlingen die een belemmering ervaren t.a.v. de pedagogische weerbaarheid. Doel is altijd om leerlingen het reguliere onderwijsprogramma weer te laten volgen. Uit de aanvraag wordt niet duidelijk hoeveel leerlingen van een dergelijke voorziening kunnen profiteren.

Totaal wordt 1.2 fte aan formatie ingezet voor deze kleinschalige onderwijsvorm. Zijnde een pedagogisch medewerker op hbo-niveau schaal 10 (0.8 fte, €64.000) met relevante onderwijsachtergrond. De pedagogisch medewerker moet tevens breed inzetbaar zijn binnen de verschillende arrangementen. Daarnaast een onderwijsassistent schaal 5 (0.4 fte), zijnde €20.000. De onderwijsassistent dient ook breed inzetbaar te zijn binnen de verschillende arrangementen.

De aanvraag richting het samenwerkingsverband behelst de 0.8 fte, zijnde €64.000 (wat overigens meer is dan het totale budget voor pilots vmbo-pro).

Advies:

Het advies is om deze aanvraag deels toe te kennen voor 0,4 fte in schaal LB en vast te stellen op €32.000. Het plan van een kleinschalige onderwijsvorm is niet per se een innovatief idee, er bestaan soortgelijke trajectklassen (o.a. bij de 'buren' van CSG Kluiverboom) en tevens bestaan er kleinschalige onderwijsvormen op havo/vwo-scholen. Het aanbod voldoet wel aan een behoefte, zeker nu we in de praktijk te maken hebben met volle vso-voorzieningen cluster 4.

De adviesraad vindt het jammer dat samenwerking met de vmbo locatie van de CSG niet tot stand is gekomen. Juist voor twee relatief kleine vmbo locaties zou dit in gezamenlijk mogelijk efficiënter kunnen. Ondanks het gebruik van verschillende leermethodes en werkwijzen, kan op pedagogisch gebied de samenwerking worden gezocht. Bijvoorbeeld als de KOV wordt gebruikt als plaats voor een time-out

en het oefenen van een herstelgesprek.

De geschetste problematiek pleit juist ook voor interventies in de klas. Hoe maak je het primaire proces sterker, zodat een dergelijk vangnet niet of minder nodig is? Het geeft de docent meer lucht, maar de docent leert door de beschikbaarheid van een kleinschalige onderwijsvorm wellicht minder goed om te dealen met deze problematiek. Het zou een integrale ('en/en') aanpak verdienen.

Aandachtspunten:

- Het is de adviesraad helder dat het onderwijsconcept van de beide vmbo locaties verschilt. De aanvraag betreft een pedagogisch medewerker, zou er juist op dat vlak geen sprake van samenwerking kunnen zijn? Door het breder te trekken zou er samen met CSG Kluiverboom een kleinschalige onderwijsvorm opgezet kunnen worden met een gedeelde financiering.
- het aantal leerlingen dat profiteert van het project inzichtelijk maken.
- wat is de rol van de gedragswetenschapper in dit proces? Hoe zorgt de school voor toezicht op en borging van voldoende kwaliteit van de begeleiding?

**Advies kartrekkersgroep inzake activiteiten/pilots hoogbegaafdheid (HB)
schooljaar 2022-2023**

1. Harens lyceum

De volgende middelen worden aangevraagd: HB-coach, functie: docent met ervaring in het begeleiden/coachen van HB-leerlingen, totaal 570 uur op jaarbasis, loonschaal variërend LB-LD. En 200 uur eigen middelen (op basis van de HB-pilots van 2020-2021 en 2021-2022) + 370 uur uitbreiding nieuwe pilot. Loonkosten €57,50 per uur (GPL) x 570 = €32.775 + €2.000 scholing. Het Harens Lyceum financiert €11.500 (op basis van de aangegeven 200 uur). Subsidieaanvraag voor €23.275.

Pilot: Coaching HB (verlenging)

De pilot is een 3^e verlenging en gaat het vierde jaar in. Het is een aanvullende voorziening in het begeleiden van HB leerlingen, doormiddel van het inzetten van een HB coach en het bieden van extra groepslessen en gesprekken.

Het doel van de pilot is het verbeteren van de signalering en het voorkomen van afstromen van HB leerlingen. De hoogbegaafdheidscoaching staat goed op de rails middels groepslessen in jaar 1 en 2 waarin gelijkgestemde leerlingen elkaar kunnen ontmoeten om gezamenlijk met uitdagingen aan de slag gaan. Daarnaast zijn er wekelijks gesprekken om maatwerktrajecten te kunnen bespreken en begeleiden (versnellen, verdiepen, extra ondersteuning bij executieve functies).

Aanvulling 22-23: De school wil de inmiddels bestaande coaching nog sterker maken door ouders meer bij het traject te betrekken en zo de driehoek leerling-school-ouders te versterken.

Een aanbeveling vanuit de evaluatie was: zichtbaarheid van de HB-coach en de verbinding met het docententeam. Door onderstaande geplande activiteiten is daar extra aandacht voor:

- Aanwezigheid HB-coach bij leerlingbesprekingen
- Elke periode informatie delen en ophalen bij de ouders ten behoeve van het maatwerktraject en ondersteuning van de mentor (als HB-specialist)
- Indien van toepassing: aanwezig zijn tijdens oudergesprekken met de mentor en overleggen met het IOT
- Informatie delen/bespreken met het IOT.
- Voorlichting over hoogbegaafdheid aan de onderwijsteams + hulp bij vragen gedurende het hele schooljaar

Advies: Het advies is om de aanvraag van €23.275 toe te kennen. Er zijn goede ontwikkelingen ingezet op het HL. Er is veel motivatie en inzet om de ingezette ontwikkelingen op HB gebied voort te zetten en uit te breiden. De school investeert ook zelf in voortgang van de HB-coach.

Aandachtspunten

- Weer een aanvraag voor scholing (€2.000) net als vorige jaren. Niet duidelijk voor welke scholing en wat de relevantie is om elk jaar aan te vragen.
- Gevraagd bedrag hoger dan vorig jaar, betreft uitbreiding uren HB-coach?

2. Parcival College (verlenging)

De volgende middelen worden aangevraagd: 0,1 fte in schaal 10 = €8.000.

Pilot: Cognitieve uitdaging

De pilot is een 2^e verlenging en gaat het derde jaar in. De aanvraag is gericht op een structureel cognitief uitdagend aanbod te creëren voor hoogbegaafde leerlingen. Dit door deze leerlingen de gelegenheid te geven om vanuit eigen interesse een project op te zetten of onderzoek te doen. Ze mogen een beperkt aantal andere lessen missen en worden begeleid door een orthopedagoog met ervaring HB en eventueel een vakdocent. Beoogd doel is om hoogbegaafde leerlingen “binnenboord” te houden op het Parcivalcollege door o.a. motivatie te vergroten.

Aanvulling 22-23: Tijdens de uitvoering van de pilot in het schooljaar 2020-2021 was merkbaar dat het lastig was beschikbare begeleiders te vinden die de tijd en ruimte hadden de leerling te begeleiden. Ook bleek het niet altijd mogelijk te zijn de juiste docent te vinden die de leerling vakinhoudelijk kon begeleiden. Verder was merkbaar dat het project door het individualistische karakter onvoldoende was ingebed in de structuur van de school en daardoor niet altijd ‘zichtbaar’ was. De leerling zelf had een individuele positie in het project. Er is behoefte aan gelijkgestemd contact tussen de leerlingen. Het Parcival College wil daarom een vast uur in de week inroosteren voor hoogbegaafde leerlingen. Voor dit uur in de week wordt een vaste docent aangesteld. Voor verdere professionalisering zal het Parcival College dit schooljaar starten aan deelname aan het IMAGE onderzoek van de Radboud Universiteit. Op basis van dit onderzoek zal meer inzicht worden verkregen in het effect van onderwijsaanpassingen en het welbevinden van de leerlingen.

Advies: Het advies is om de aanvraag van 0,1 fte in schaal 10, zijnde €8.000, toe te kennen. Er zijn goede ontwikkelingen ingezet om het cognitieve aanbod te versterken. Door het structureel weg te zetten in de organisatie wordt het onderdeel van het aanbod van de school. Er is veel aandacht voor de autonomie van de hoogbegaafde leerling en er is flexibiliteit in denken en doen om hierbij aan te sluiten.

Aandachtspunten:

- Inbedding in de school. Het bewust inzetten in het vaste uur van de vaardigheidsdoelen: leren leren, EF, ontmoeten samenwerken met gelijkgestemden etc. is een aandachtspunt. Het heeft aandacht nodig, naast het begeleiden op en werken aan inhoud van het project.
- Koppeling maken met de ruimte die er op het Parcival al bestaat in het projectmatig werken, er zijn al veel mogelijkheden.

3. Praedinius gymnasium (verlenging)

De volgende middelen worden aangevraagd: 250 uur à € 75,- per uur = € 18.750,-

Pilot: Train je brain

De aanvraag is een 3e vervolg op de pilot en gaat het vierde jaar in. De pilot richt zich op HB leerlingen die onderpresteren. Doel is dat de leerlingen zich competent(er) gaan voelen in hun studievoordigheden, daardoor hun frustratie over schoolwerk verminderen, beter presteren en leren van elkaar. Daarnaast kennisontwikkeling bij mentoren, maar ook bij ouders zodat zij beter kunnen aansluiten bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Tenslotte, in beeld krijgen welke HB leerlingen hierboven op nog meer ondersteuning nodig hebben. Deze vervolg aanvraag ‘Pilot Train je Brain - StuVa voor HB-leerlingen (2022-2023)’ heeft tot doel de eerdere Train je Brain Pilots verder uit te bouwen, op basis van opgedane inzichten en de daaruit voortgekomen onderzoeksvragen. Door de coronamaatregelen van de afgelopen maanden kon de pilot Train je Brain (StuVa voor HB leerlingen) een deel van de activiteiten behorende bij de Pilot Train je Brain 2021-2022 pas later uitgevoerd worden dan gedacht.

Aanvulling 22-23:

- Bij het ‘leren leren’ is er speciale aandacht nodig voor taken die betrekking hebben op automatiseren. Voor een deel van de HB-leerlingen lijkt dit een haast onoverkomelijke opgave, ook als ze de gebruikelijke studietips van vakdocent en mentor in de praktijk brengen. Wanneer deze leerlingen ondanks deze tips niet meer grip op de taak en/of succes ervaren, wordt de blokkade om een dergelijke taak aan te vangen alleen maar groter. Dit leidt niet alleen tot frustratie maar ook tot een kans op afstromen omdat een deel van de resultaten (m.n. bij de moderne vreemde talen) diep onvoldoende zijn. In de pilot Train je Brain 2022-2023 wil de school extra gaan onderzoeken

waardoor de blokkade bij dergelijke taken ontstaan is en vooral ook wat leerlingen daadwerkelijk helpt om wel grip op deze automatiseringstaken te krijgen.

- Een tweede bijgekomen doelstelling heeft betrekking op het 'skills' en 'mindset' waarmee leerlingen in het VO beginnen. Onze indruk is dat leerlingen die een ogenschijnlijk gelijk profiel hebben, namelijk achterblijven in het ontwikkelen dan wel gebruiken van adequate studievaardigheden, een heel andere achtergrond hebben als ze uit het PO komen. Doel van de Pilot Train je Brain 2022-2023 zou zijn om te onderzoeken of er inderdaad sprake is van deze heterogeniteit binnen de groep van leerlingen die uitvallen op studievaardigheden en hoe we ervoor kunnen zorgen dat voor de uiteenlopende leerlingen in die groep de aansluiting PO-VO beter kan zijn.

Advies: Het advies is om de aanvraag van 250 uur à € 75 p/u, zijnde € 18.750, toe te kennen. Er zijn goede ontwikkelingen ingezet om de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen te versterken en de eerdere pilots uit te bouwen. De school gebruikt hiervoor een onderzoekende methode om specifieke verbeteringen aan te brengen. De school zet het vervolg van de pilots met eigen middelen structureel in.

Aandachtspunten:

- Zinvol onderzoek om te delen met andere scholen.
- Zinvol om de verbinding hierbij te zoeken met het samenwerkingsverband PO.

4. Montessori lyceum (verlenging)

De volgende middelen worden aangevraagd: 0,3 fte (schaal lb) HB deskundige intern ondersteuningsteam, scholing voor medewerkers intern ondersteuningsteam (in company training Novilo ca €1.500. Ontwikkelingsgesprekken met ondersteuningscoördinator en ortho intern ondersteuningsteam (iot) ten aanzien van algemene routes iot e.d., waaronder ook HB (8 uur lb). In totaal € 24.936.

Pilot: Coaching HB (verlenging)

De pilot is gericht op vier aspecten:

- Het verder ontwikkelen van de differentiatiemogelijkheden en het overbrengen van kennis m.b.t. 'leren leren' binnen de lessen. De docenten kunnen in bijvoorbeeld intervisievorm hierover meer kennis opdoen. Het kiezen voor kerntaken is niet alleen voorbehouden aan hoogbegaafde leerlingen, maar ook andere leerlingen kunnen daarvan profiteren. Van belang is dat de docenten leren signaleren wanneer een specifieke leerling baat heeft bij een andere benadering. Dit houdt ook in dat niet alleen leerlingen die goed presteren voor een vak voorbehouden zijn om alleen de kerntaken te maken.
- Coachen/begeleiden van (hoog)begaafde leerlingen.
- Het ontwikkelen van de kaders van maatwerk en het vormgeven van maatwerktrajecten voor hoogbegaafde leerlingen, daarbij hoort ook het adviseren van mentoren/docenten.
- Het scholen van het intern ondersteuningsteam.

Doelen zijn:

- De docenten kunnen beter inspelen op de onderwijsbehoeften van de (hoog)begaafde leerlingen.
- Alle mentoren besteden aandacht aan leren leren, plannen en organiseren en sociaal emotioneel welbevinden in hun mentorles.
- Docenten vragen ondersteuning indien zij handelingsverlegen zijn, zij weten waar de terecht kunnen om ondersteuning te krijgen.
- Het is duidelijk welke mogelijkheden en grenzen er binnen de school m.b.t maatwerk zijn.
- De leerlingen die worden begeleid voelen zich gezien, begrepen, zijn gemotiveerder en behalen op de lange termijn de oorspronkelijke uitstroombestemming.
- Ouders en leerling voelen zich gesteund en weten wat de mogelijkheden en grenzen zijn ten aanzien van maatwerk binnen de school.
- Alle leerlingbegeleiders zijn geschoold in de kenmerken en algemene ondersteuningsbehoeften van de HB leerlingen.

Advies: Er heeft een separaat gesprek plaatsgevonden met een delegatie van de kartrekkers en school over het eerst ingediende plan. Het nieuw ingediende plan is besproken en vastgesteld. **Het advies is dan ook om de aanvraag van € 24.936 toe te kennen.**

5. OPDC Stad (nieuwe aanvraag)

De volgende middelen worden aangevraagd:

1. **Expertisecentrum:** 2x een scholing van een dag (€3.000).
De inzet van de kartrekker en aandachtsfunctionaris HB is al aanwezig op het OPDC. Tijd voor het implementeren van praktische kennis (werkvormen) 1 uur per week = 40 uur per schooljaar (schaal LB), zijnde €2.000.
2. **Aanbieden creatieve vakken.** Docent beeldend/muziek/dans/drama voor 6 uur (0,15 fte schaal LB €12.000). Zo mogelijk lokaal met toerusting, intern of extern (afhankelijk van huisvesting van het OPDC) (schatting intern €5.000). Toegang tot ruimte en materialen naburige VO-scholen (E-lab, muzieklokaal, opnamestudio, etc., schatting €5.000). Buitenschoolse activiteiten (musea/theaterbezoek/muziekschool, Forum, €3.000).
Totale aanvraag betreft €30.000.

Pilot 1: Expertisecentrum voor VO-scholen

Het OPDC wil zich ontwikkelen naar een expertisecentrum waar VO-scholen, leerlingen en ouders terecht kunnen als de basisondersteuning voor een leerling rondom het thema hoogbegaafdheid niet voldoende is. De afgelopen twee schooljaren zijn er uit eigen middelen twee interne studiedagen georganiseerd. Deze stonden in het teken van de theoretische modellen en visies, en over het signaleren van HB-leerlingen. De school wil nu de opgedane basiskennis verdiepen en implementeren in eigen praktisch handelen.

De scholing richt zich op de volgende punten: ondersteuning bij het signaleren, talentbeleid ontwikkelen en/of verbeteren en coördineren, collega's/ouders binnen het samenwerkingsverband inspireren en informeren, docenten/begeleiders coachen in het effectief begeleiden van hoogbegaafde leerlingen. Ondersteunen bij het analyseren van complexe casuïstiek, meedenken in een plan voor effectieve remediëring. Zicht krijgen op welke impact hoogbegaafdheid kan hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het vormgeven van onderwijs van leerlingen waarbij sprake is van hoogbegaafdheid en bijkomende psychiatrische problematiek.

Advies: Het advies is om de aanvraag van €5.000 toe te kennen. We vinden het een logische stap dat het OPDC zich binnen het swv wil ontwikkelen als expertisecentrum op het thema hoogbegaafdheid en scholen daar in kan ondersteunen. We zien daarin ook mogelijkheden in het doorontwikkelen van de ervaringen wat betreft diagnostiek. Dit meer te vormen naar eigen inzicht en praktische mogelijkheden. Misschien dat dit nog een (vervolg)plek kan krijgen in de pilot. Dan is kritisch kijken naar verhogen van het aangevraagde bedrag wel noodzakelijk.

Aandachtspunten:

- Inzet voor komend jaar lijkt vooral op eigen scholing en nog niet op ondersteunen andere scholen. Dus eerst een investering en dan is ontwikkelen tot expertisecentrum volgende stap?
- Welke scholing heeft de school op het oog? Moet het hele docententeam dit kunnen? Of zet de school in op specialisten die op eigen school én op andere scholen kunnen ondersteunen?
- Gaat het OPDC nog verder in het ontwikkelen van diagnostiek vanuit de vorige pilot? Ook hier zouden ze expertise in kunnen opbouwen ter ondersteuning HB casussen andere VO scholen.

Pilot 2. Aanbieden van creatieve vakken

De leerlingen die op het OPDC komen zijn vastgelopen in het onderwijs en hebben een negatieve schoolervaring opgedaan. In het opbouwen van vertrouwen in de schoolgang en het kunnen uiten van creativiteit, kennis en vaardigheden mist de school het aanbieden van creatieve of handelende vakken. Door het kunnen inzetten van creativiteit, het buiten de kaders denken en vindingrijke oplossingen te mogen bedenken, kan een leerling zelfvertrouwen op school opbouwen: het kan merken dat de eigen kwaliteiten waardevol zijn en ingezet kunnen worden op school. Naast meer zelfvertrouwen kan de schoolbeleving ook positiever wordt door het volgen van deze vakken.

Daarnaast zijn de creatieve of handelende vakken helpend bij het leren omgaan met de leerkuil en het ervaren van een andere manier van omgaan met 'fouten en falen'; in een creatieve uiting is een onverwachte uitkomst een nieuw startpunt, i.p.v. een vastlopen in vastomlijnde verwachtingen. Disfunctionele leer-/aanpakstrategieën kunnen door deze vakken naar boven komen: inzichtelijk kan worden hoe een leerling bij de start een (complexe) opdracht aanpakt, hoe veel instructie het nodig heeft, en vraagt, hoe het plant, en hoe het omgaat met de leerkuil. Bovendien biedt het volgen van creatief onderwijs meer ruimte voor het ervaren en aangaan van sociale contacten.

Advies: Het advies is om de aanvraag van €25.000 voor 50% toe te kennen, zijnde €12.500. We begrijpen de extra input en meerwaarde vanuit de creatieve vakken goed en dit zien we ook als positief. Maar we vragen ons af of het gehele bedrag voor een extra docent creatieve vakken uit de HB subsidie bekostigd moet worden. Vraag is of het specifiek gericht is op HB leerlingen? Komen alleen deze groep leerlingen in aanmerking? De indruk is dat het een breder aanbod betreft. Vandaar het advies om het voor 50% toe te kennen.

Aandachtspunten:

- Wordt tijdens de lessen specifiek op bovenstaande doelen ingezet?
- Is het specifiek HB gerelateerd en alleen voor HB-leerlingen?

6. Maartenscollege (nieuwe aanvraag)

De volgende middelen worden aangevraagd:

1. Cursus versterking van executieve vaardigheden

- Functie	Wtf op jaarbasis	loonschaal
- Ontwikkelaar	0,05 (80 uur)	LC 12
- Docent	0,01 (16 uur)	LC 12
- HB coach	0,01 (16 uur)	LC 12

Dit betreft 112 uur in schaal LC = €7.171

2. Ontwikkelen van lesmateriaal, projecten en opdrachten voor verschillende HB-leerlingen in de onderbouw

- HB-coach 40 uur op jaarbasis (1 uur per week) in LC = €2.231
- Onderwijsassistent (80 uur op jaarbasis in schaal 5) = €2.445

Pilot 1. Versterking executieve vaardigheden

Sommige leerlingen met een hoge cognitie missen de zelfstuuringsvaardigheden om hun intelligentie in school effectief te gebruiken. Als de resultaten tegenvallen, lijdt ook de motivatie daar vaak onder. In klas 1 lukt het vaak nog, maar naarmate de vakinhoud moeilijker wordt, zakken de resultaten onder overgangsniveau. De school wil inzetten op een cursus van 10 lessen in groepsverband over executieve functies en daaraan gekoppelde vaardigheden. Selectie door middels van een individuele intake (contact met mentor en ouders) en tussendoor tweemaal een individueel coachingsgesprek.

Het aanbod linkt actief aan Approaches to Learning (ATL) door gebruik van MYP-taal (MYP = pedagogisch kader van de school).

Doelen:

- Versterking van executieve vaardigheden
- Onderpresteren tegengaan of voorkomen
- Docenten gericht informeren over leeruitdagingen van deze leerlingen

Advies: Het advies is om de aanvraag van 112 uur in schaal LC, zijnde €7.171, toe te kennen. Er zijn goede ontwikkelingen ingezet op het Maartens college. Er is veel motivatie en inzet om de ingezette ontwikkelingen op HB gebied voort te zetten en uit te breiden. De school investeert ook zelf in voortgang en naast de pilot zijn er ook eigen initiatieven op het thema hoogbegaafdheid.

Aandachtspunten:

- ook op andere scholen binnen het netwerk wordt een aanbod ontwikkeld voor het versterken van executieve vaardigheden. Aanbeveling is om in contact te gaan met andere AFHB-ers om 'good practice' uit te wisselen.

Pilot 2. Ontwikkelen van lesmateriaal, projecten en opdrachten voor verschillende HB-leerlingen in de onderbouw

Hoogbegaafde leerlingen zitten op het MC in de onderbouw in gemengde havo/vwo-klassen en missen daar soms uitdaging en samenwerking op hun eigen ontwikkelingsniveau. Ze hebben soms een leerhonger die niet gestild wordt door de aangeboden lessen, ook niet na differentiatie door vakdocent vanuit de basisondersteuning. Sommige leerlingen hebben door omstandigheden een grote voorsprong bij een bepaald vak (bv bij Frans als ze thuis Frans spreken of omdat ze een specifiek talent hebben voor bijvoorbeeld wiskunde). Zij staan op dat vakgebied stil in hun ontwikkeling. Gevaar is dat ze verder geen vaardigheden ontwikkelen en gedemotiveerd raken.

Doel is het ontwikkelen van lesmateriaal, projecten en opdrachten voor verschillende HB-leerlingen in de onderbouw. De motivatie voor leren verhogen door uitdaging op niveau en leerlingen onderling laten samenwerken met ontwikkelingsgelijken. Het aanbod wordt buiten de lessen om aangeboden.

Advies: Het advies is om de aanvraag van €2.231 + €2.445 (=€4.676) toe te kennen.

Aandachtspunten:

- Is het aanbod onderdeel van compacten? Zijn leerlingen vrijgesteld van volgend van blokken leerstof die zij al beheersen en komt het extra leeraanbod daarvoor in de plaats?
- Samenwerken met ontwikkelingsgelijken is niet altijd vanzelfsprekend een eigen keuze van leerlingen. Dit vergt een vaardigheid die zij soms juist moeten leren. Organisatie en coaching is dan van belang.